

ਕੇਂਦਰੀ ਮੁੱਦਾ ਬਣੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

18 | L Feb, 2001 |

ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਹੋਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮਨੁੱਖ ਹਿਤੈਸੀ ਧਿਰ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸੀਸ਼ ਵਾਕੂਣ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਹੜਾ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਜ਼ਾਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਪੈਸਾ ਪਾਧਾ ਨਿਜ਼ਾਮ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ 'ਚ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਹੀ ਬਦਲਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਸਾ ਨਿਜ਼ਾਮ ਬਨਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਬਰਾਬਰੀ ਪਹਿਲਾ ਲਕਸ਼ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ (ਲੋਕ ਹਿਤੈਸੀ ਧਿਰ) ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉੱਚੀ ਸੂਰ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਥੇ ਭਿਸਟਾਚਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਵੀ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਕਿ ਇਹ ਭਿਸਟਾਚਾਰ ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੱਛਣ ਹੈ, ਉਹ ਨੀਵੀਂ ਸੂਰ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਬਾਦਲ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਦਾ ਗਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚਲਾਉਣਾ ਦਾ ਇਛੁਕ ਹੈ, ਇਹ ਇਕ ਤੱਥ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸਵਾਲ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਬਾਦਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਲੰਘਾਏ ਤਾਂ ਕੀ ਸਾਡੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ? ਜਵਾਬ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਲਗਾਈਏ? ਬਾਦਲ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ (ਅੱਜ ਤੋਂ ਵੀਹ-ਤੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ) ਕਰਜੇ ਦੇ ਥੱਲੇ ਇਕ ਧਨੀ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਫੇਰ? ਬੜੇ ਹੀ ਲੋਕ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਕਿਕਟ ਦੇ ਪਲੇਅਰ ਵੀ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਇਹ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦਾ ਹਰ ਅਮਲ ਇਕੋ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਲਤ ਕੁਝ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਏ ਅਤੇ ਆਕੀ ਲੋਕਾਈ ਸਾਧਨ-ਹੀਣ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨੇਜ਼ਾਮ ਬਦਲਣਾ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਵੇ ਇਸਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਗੇ। ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ 'ਚ ਜਦੋਂ ਜਾਦਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਮੁੱਖ 'ਰ 'ਤੇ ਉਭਰੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੁਰਾਮੀ ਦਾ ਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮਿਹਨਤ ਹਿੰਦਸਤਾਨ ਦੀ ਅਤੇ ਦੋਲਤ ਲੈਤ ਦੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੋਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗਜ ਲਟਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਤੇ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਇਸ ਲਿ ਤੇ ਲੱਗਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ 'ਚ ਸਾਧਨ ਬੰਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਥੱਲੇ ਲੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇਕ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਗੇ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਿਸਦੇ ਥੱਲੇ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰੱਖ ਰਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਧਨ ਬੰਦੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਇਸਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਗੇ।

ਮਜ਼ਿਠਾ ਉਪਰ ਚੋਣ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਸਿਖਾਰਾਂ 'ਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਵੇਖੀਏ ਕੀ ਮੁੱਦੇ ਰੱਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਫਲਾਟਾ ਮੰਤਰੀ ਪਿੰਡ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ 'ਜੀ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀ

ਵਿਰਨੀ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾਏ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਹੋ ਜਾਏਗੀ'। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਕੂਲ ਅਪਗਰੇਡ ਕੀਤਾ ਜਾਏ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਹੋ ਜਾਏਗਾ। 'ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਵਾਈਆਂ ਨਹੀਂ, ਡਾਕਟਰ ਹਸਪਤਾਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। 'ਆ ਜਾਏਗਾ, ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਆ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੋ-ਚਾਰ ਚੌਪਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ 'ਸਾਡੀ ਵੇਟ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੈ। ਤਾੜੀਆਂ ਵਜਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੰਦਾਬਾਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ 'ਚ ਕਰੋੜਾਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇਜਵਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਉਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ? ਇਹ ਕਸੂਰ ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਗੁਰਜ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਇਹ ਚੇਤਨਾ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦ ਚੇਤਨਾ ਲਹਿਰ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੇਤਨਾ ਸੱਥਾਂ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ, ਹੱਥ ਲਿਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏ ਕਿ ਨਿਹੜੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਟ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਤਾਂ ਇਸ ਗਰੀਬ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੇ ਥੰਮ ਹਨ। ਆਪਣਾ ਅਸਲ ਰੇਸ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰੋ। ਇਹ ਲਹਿਰ ਬਣੇਗੀ ਤਾਂ ਹੀ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਭਾਵੇਂ ਥੱਡੇ ਹੋਣੇਂ, ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਜ਼ਰੂਰ ਜਤਾਈਏ। ਭੀੜ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਸਿਆਲਪ ਨਹੀਂ। ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੁਣ ਨੇੜੇ ਹਨ। ਇਕ ਚੇਤਨਾ ਫੰਟ ਬਣਾ ਕੇ ਇਹ ਥੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

15 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਡਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਬੂਰੇ ਹੋ ਕੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਫੇਰੀ ਰਾਹਤ ਦੀਆਂ ਮੰਗ ਮਨਵਾਉਣੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੰਦਗੀ-ਮੌਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਥੇ ਵੀ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਰੁਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੀ ਬਦਲੀ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਚੇਤਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

15 ਫਰਵਰੀ, ਚੂਹੜੇ ਚੱਕ ਗਾਦਰੀ ਬਾਬਾ ਰੂੜੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਹਸੀ ਮਨਾਈ ਗਈ, ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਤਕਰੋਗਾਂ 'ਚ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਅਪੂਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਪਰਸ਼ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇਸਦੇ ਕਿ ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਪੱਤਮ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਫੇਰੀ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਲਾਮਬੰਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਸਹੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਨੁਕਤਾ ਇਕੇ ਹੀ ਹੋਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ 'ਚ ਸਾਧਨ ਬੰਦੇ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਹਿਤੈਸੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।